

LBRIS

We know
books

Paul Sârbu

**POVESTIRI
DIN DELTA DUNĂRII**

Vol. III

Hoffman

PE DUNĂREA VECHE

Ștefan trăgea din greu la rame, în barcă, iar Maria ținea cârma cu vâsla. Fuseseră la Crișan, luaseră un sac de mălai, unul de făină albă, niște bidoane cu ulei, dar și o navetă de spirt sanitar, din care el mai trăgea câte-o dușcă, „să prindă putere!”

Ștefan opri barca, o legă de o salcie ca să meargă la un prieten din satul apropiat, de peste Dunăre, motiv să mai guste și acolo o dușcă fără să-l mai mustre Maria! Aceasta aștepta în barcă, supărată. Când s-a-ntors, femeia, arțăgoasă, l-a certat: „Unde-ai umblat, bă, amețitule?! Nu vezi că se amurgește? Pân-ajungem în sat se face noapte!” „Las' că eu mă orientez după stele și după luciul apei!”

Când au dat cotul la intrare pe Dunărea veche, în noaptea cețoasă, pe vreme de pâclă, se auzea: „Cleap! Cleap! Cleap! Cleap!” Parcă se întrezăreau și icnete ciudate, scâncete... Maria spuse: „Ștefane, mi-e frică!” „Aprinde felinarul ăla!” Maria a scăpărat niște chibrituri și a atârnat felinarul, care se bălângănea la pupa, aruncând pete sângerii peste valurile înspumate de pe margine:

-- Nu e nimeni!

-- Uită-te bine, să nu se târască vreun strigoi pe apă, să nu se agațe de barcă! Pe aici s-a-necat Zenovei! Vezi să nu iasă!...

— Nu se vede nimeni! Dar se aude cum cineva tot plesnește apa! N-o fi ieșit Zenovei?!... își făcu Maria cruce și scuipă-n sân.

— Nu-i mai pronunța numele, că-l chemi! Mai bine spune „Tatăl nostru!”

Mariei i s-a ridicat părul-n cap măciucă, își făcea cruce repezi și scuipa-n sân!

Un nor întunecat astupase și ultimele stele. Doar ramele lui Ștefan se mai auzeau cufundate ritmic în apă, prin pâcla deasă. Dar plesnetele acelea pe apă, care păreau niște zgomote străine de ei, reveneau parcă mai puternice, de parcă cineva îi urmărea. Ștefan știa că în locul acela s-au înecat mai mulți pescari scufundați de un vârtej, dar nu i-a mai spus Mariei ca să n-o sperie și mai rău.

Barca se înclină într-o parte, de parcă cineva nevăzut se urcase pe o margine. Maria simțea că niște mâini nevăzute o trag în apă, s-o înecă, și, într-o străfulgerare a avut senzația că deja se află sub barcă, pe fundul apei, iar Ștefan nici n-a băgat de seamă lipsa ei, nici că se zbate de moarte, că nu mai poate să iasă la suprafața apei. Când totuși reușea să se ridice deasupra luciului apei, leorpăielile și plesnetele de deasupra erau mai puternice decât strigătele ei înfundate, după ajutor. O forță întunecată o trăgea în adâncuri. Leșinase. Curenții o duceau pe fundul Dunării. Se încălcase în rădăcinile sălciilor, simțea că nu mai putea ieși la suprafață. Înghițea apă, se sufoca, se zbătea disperată. Pești răpitori se repeziră să rupă din ea „de vie”, să o sfârtece. Se cufunda în nămolul de pe fundul apei care o acoperise, din care nu putea ieși! Simți că i-a venit ceasul din urmă...

Barca se rotea la cotul Dunării, la mică distanță de câteva cruce cu numele celor sorbiți acolo. O pală de apă

a udat-o din cap până-n picioare pe Maria, care s-a trezit parcă dintr-o altă lume, tot în barcă. Țipă la Ștefan, atrăgându-i atenția că-i poartă necuratul, că le dă vedenii, că-i învârtesc în loc, și că acolo e un vârtej, care-i trage pe fundul Dunării!

Ștefan a așezat un sac de mălai și o navetă de spirt mai aproape de el, ca să centreze greutatea bărcii, să nu se mai clatine de vântul care bătea dintr-o parte.

Omul se opintea din răspuțeri la rame, dar, parcă cineva ținea barca în loc, neputând înainta.

Parcă se agăța cineva nevăzut de barcă și voia să-l răstoarne, așa se clătina lotca! Ștefan și-a dat seama și el că se rotea în cerc, că nu putea ieși din această pâlnie... Și-a turnat o găleată de apă-n cap ca să se trăzvească din beție și s-a încordat din toate puterile ca să tragă la rame pe lângă malul pe care-l vedea la doi pași, fiind atent să nu dea peste vreo buturugă, din cele care plutesc și răstoarnă bărcile, dar care putea fi doar o piază-rea ce luase forma aceea!...

Celor doi li se părea că lucrurile din barcă se mută singure dintr-un loc în altul și-i lovesc! Nervos, Ștefan se aplecă să ia sticla cu spirt să mai tragă un gât. Dar, chiar atunci simți o lovitură în ceafă, făcându-l să-și piardă echilibrul, gata să se răstoarne. Gândi: „Acesta e Zenovei, blestematul! Mă cheamă! Dacă mai iese iar, îi dau cu vâsla-n cap: și așa e el mort!” Își aduse aminte că în astfel de momente e bine să alungi arătările: „Bre, nea Zenovei, dă-o dracu' de treabă! De ce ieși? Întoarce-te înapoi, de unde-ai venit! Lasă pescarii-n pace să treacă! Noi nu suntem vinovați!” Apoi, Ștefan își înăspri glasul, afurisind și alungând necuratul: „Și mai du-te dracului!... Și mai lasă-ne-n pace să trăim și s-ajungem acasă!”

Vâltoarea frământa valurile răsucind crengile sălciilor în apă.

Părăndu-i-se că bărbatul a fost prea aspru cu strigoii, se auzi și glasul împăciuitor al Mariei:

— O să-ți dăm și de pomană, nenea Zenovei, numai lasă-ne să trecem și să ajungem în sat!

Apoi, Maria continua să se roage: „Doamne, iartă-ne păcatele noastre! Maica Precistă, nu ne lăsa în voia strigoii-lui! Sfinte Andrei, cu puterea ta, gonește moroiul în lumea lui!”

Ștefan își aducea aminte că, la rugămintea rudelor mortului, preotul a citit locul acesta și au pus o cruce. Apoi a aprins o lumânare înfiptă-ntr-un colac și i-au dat drumul pe apă. Colacul a mers pe val cam cinsprezece metri, după care s-a întors înapoi și a început să se rotească chiar în acest loc în care se învârteau ei acum! Preotul a spus că acolo, sub acele rădăcini de salcie trebuie să fie cadavrul, dacă nu l-or fi mâncat peștii, iar scafandrii, acolo trebuia să caute. Dar nu mai aveau bani să plătească din nou scafandrii!... În schimb, parohul a citit prohodul lui Zenovei în biserică și rubedeniile i-au făcut parastasele cuvenite.

*

Într-un târziu au ajuns acasă, pe la miezul nopții, au legat cu un lanț barca de un stâlp, la Capacika. Socrul Mariei, Horbate, cocoșatul, îi aștepta de ore bune cu șareta pe dig, gândind că, pesemne, Ștefan iar s-a matolit. Ghebosul a-n-trebat-o pe noră:

— Dar, de ce-ați venit așa târziu, la miezul nopții? S-a-mbătat iar, iar te-a bătut?!

— Nu, tată!... Ceva se aținea după noi, de la cotul Dunării, și bătea apa! Noi am bănuț că e Zenovei, înecatul, că ne ține calea și nu ne lasă să trecem! Barca se învârtea-n loc, am crezut că e un vârtej, că *ne cheamă* Zenovei...

— Nu, tată, spuse și Ștefan! Știi, acolo unde s-au înecat ăia... Acolo *iese*... Acolo *cheamă*.. Locul ăla e blestemat!

— Dacă nu trăgeai tu la măsea, nu era blestemat!... mormăi Ghebosul în timp ce încărcau lucrurile din barcă în șareta care aștepta de ore bune pe mal, în noapte.

„CÂT ACOLO?!”

De când se măritase, Maria trăia „închisă” la Badiu: nu o lăsau la nicio vecină, la nicio prietenă. Ea suferea. Spunea că „vrea la mama”. Badiu s-a dus la Iordana, soacră-sa, i-a dus niște brânză, vin, și a rugat-o s-o lase pe Frusina să stea o vreme la soră-sa, Maria, că se simte singură...

Frusina era „subțirică, blondă, cu niște nucșoare de țate, cu părul ca spicul, împletit în codițe”... „Mamă soacră, dă-mi pe Frusina, să-i ție de urât Marusiei, că plânge toată ziua, se simte străină în satul meu... Dă-o pe cumnătica...”

A luat-o pe Frusina, în niște dresuri subțiri, într-o fustă scurtă, fără flanel, cu capul dezvelit, de parc-ar fi fost vară... Trebuia să treacă prin pădure ca să ajungă în satul vecin. Era ger de noiembrie târziu, sufla crivățul și căzuse un strat subțire de zăpadă.

În pădure, Frusina tremura de-i clănțăneau dinții... Dărdăia și se învinețise. El și-a dat jos cojocica și a învelit-o pe ea... Dar ea se cutremura ca varga... Atunci, el s-a pitit după un stejar cu tulpina acoperită cu zăpadă, și-a scos izmenele de „cațapuh”, s-a îmbrăcat iar doar în pantaloni și i-a dat ei indispensabili lui... Frusina s-a ascuns și ea după trunchiul gros de stejar ca să-și pună indispensabilii lui pe ea, dar el i-a văzut pulpele fragede, albe-albăstrui, învinețite de

ger- ca umbra zăpezii... El i-a legat izmenele lui, călduroase, dar largi, peste mijlocelul subțire, cu niște sfori găsite prin buzunare, ca să nu-i cadă! Cu toate astea, ea se învinețise toată... Badiu i-a pus în cap și căciula lui de miel. Frusina zicea, zgâlțâită de ger: „Cumnate, nu mai pot!” El a luat-o în brațe, a frecționat-o pe mâini și pe picioare ca să-i pună sângele-n mișcare, apoi a cărat-o în brațe și în cărcă...

Badiu a adus-o pe cumnată acasă, amorțită de frig, mai mult moartă decât vie!... Maria, soră-sa, i-a făcut baie în albia de lemn, a tratat-o de degerături. Părea o floare fragedă de primăvară pe care se așezase neaua!

Maria s-a mirat cum, mamă-sa, Iordana, a lăsat-o în toiul iernii pe Frusina „de doișpe-treișpe ani”, doar într-o rochiță scurtă, cu niște ciorapi subțiri ca pânza de păianjen, să meargă cu Badiu prin pădure, pe un ger de crăpau lemnele...

El, când se-mbăta, câteodată, îi zicea Mariei: „Bă, da' soră-ta asta e fragedă ca un ghiocel... Tremura în brațele mele ca un bob de rouă, gata să-și dea duhul, sărăcuța... Eu am încălzit-o, cât am putut, mititica... Era să leșine în brațele mele...”

— Mai taci dracului, bețivanule! Ți-o fi plăcând de copila asta de nici treișpe ani...

— Ce-i frumos, place și lui Dumnezeu! Dar mie, care sunt un păcătos?...

*

După șapte ani, Badiu și Maria se despărțiseră. Întâmplarea a făcut ca Badiu și Frusina să se întâlnească într-un tren de noapte înspre Sibiu. După ce s-au sărutat, bucuroși de revedere, au vorbit puțin pe holul trenului.

Apoi el, băut, a pândit-o, și a dat buzna peste ea în toaleta vagonului. I-a pus mâna la gură și i-a spus că, dacă țipă, „o gâtuie”! Apoi, el i-a smuls lenjeria intimă și, așezând-o pe genunchi, pe capacul de la WC, o trăgea înspre el de șold cu o mână, în timp ce, cu cealaltă o ținea „de beregată” să nu tipe.

— Să mă scuzi, soră-meu, îi povestea Frusina mai târziu, Mariei, dar m-a forțat, n-am avut încotro, n-am avut cum să mă opun animalului, am crezut că mă sugrumă, mi se părea că mă sufoc, nu mai știam ce e cu mine când m-a violat, nu mai știam ce se petrece, cred că leșinasem. Dar când mi-am revenit, m-am smucit și abia am scăpat din mâinile lui! Mi-am aranjat părul în oglindă, mi-am acoperit mușcăturile de pe piept și gât cu o eșarfă. El îmi tot pupa mâinile și mă ruga să nu spun la nimeni! Eu am fugit în compartimentul meu! Nici nu i-am mai spus lui Vasile, care mă aștepta și fuma, ce-am pățit. Mă temeam să nu iasă bătaie, scandal, poate și crimă!...

— Ți-o fi plăcând, fa, de nu i-ai spus lu' bărbatu-tău!

— Vai, soro!... N-am putut să scap! Abia acasă, am văzut că aveam numai vânătăi pe șolduri, pe pulpe, mi-a lăsat urme de mușcături pe piept, ca un câine! Zău, soro, m-a ncolăcit ca un șarpe, să mă sugrume!...

— Poate de atunci, din pădure, ți-o fi făcut felul și n-ai spus!

— Atunci, eram doar un copil! Nu aveam nici treișpe ani împliniți!... Cum poți să te gândești la așa ceva?!...

— Hm!... De-aia ne pândeai tu toată noaptea!... Că dormeai iepurește pe lejanță și puteai să vezi până-n patul nostru! Și te mai ridicai și-n șezut și te holbai, fără nicio rușine! Că era iarnă și dormeai cu noi în cameră, că nu aveam

lemne să-ți facem focul separat! Crezi că nu te observam cum te ridicai și holbai ochii cât cepele? Și el te vedea!... Te făcea geloasă, îți făcea poftă!... De-aia mă ciupea și mă mușca până la sânge, ca să gem înăbușit, să te trezești tu! De-aia mă chinuia toată noaptea! Poate se uita la tine și-și închipuia că ești tu!... Crezi că eu nu mi-am dat seama?! De atunci ți se aprinseseră călcăiele după el! Ochii îți sclipeau mereu ca la drac când îl vedeai!... În tren, ai prins momentul prielnic! Poate n-ar fi năvălit el peste tine, dacă tu nu voiai! Eu știu că toaletele se încuie pe dinăuntru...

— Vai, soro?! Nici n-am apucat s-o închid și a și împins ușa peste mine de era să mă zdrobească! Era beat ca porcu' și mi-a spus că a regretat toți anii ăștia că nu mi-a făcut nimic atunci, în pădure, că îi venea să-nebunească! Spunea că se-ndrăgostise de mine, că umbla ca turbat! Dar acum s-a repezit la mine ca un lup!... Mă râvnise de mult!... Voi erați despărțiți de șapte ani...

— Păi, tu m-ai invidiat toată viața că eu am avut bărbăți frumoși!... Da, dacă te sufoca dracu' acolo, dacă te gâtuia și mureai în toaleta trenului?!

— Ei, și tu, soro!... Nu se moare din atât!... Cât acolo?!...

BLESTEME

— Dacă nu vrei să plătești pensie alimentară pentru copilul care seamănă cap tăiat cu tine, am să te blestem! l-a amenințat Aurica.

— Nu-mi pasă mie de blestemele țigănești!...

Ea și-a făcut semnul crucii și a spus:

— Să dea Dumnezeu și Maica Precistă, cum nu vrei tu să recunoști că e copilul tău, cu toate că știi prea bine că e, să dea Dumnezeu (aici, Aurica se închină din nou!), fărâme să te faci sub brațele combinei pe care lucrezi! Oase tocate și carne și sânge să lase în urma ei, combina!

— Tu crezi că Dumnezeu se ia după toate proastele?... a spus Toma, în zeflema.

— O să cresc eu singură copilul! a continuat ea. Dar pe tine n-o să te rabde pământul! Că-mi zdrobești inima!... Mă faci și de râs în fața oamenilor, spunând că „cine știe cu cine l-am făcut!” O să facă Cerul dreptate, că arde inima-n mine!... Amin!

— Crezi că Cerul se ia după toate proastele?!... a mai rostit el în zeflema, scuipând cojile unor semințe de do-
vleac, și a plecat.

„Și așa s-a-ntâmplat!”

El era singur pe câmp, combina s-a oprit, iar el s-a băgat sub ea ca s-o repare și, deodată a pornit singură, brațele combinei au început să se învârtă și l-au făcut bu-că-țe-le!!... Dără lungă și roșie de carne și oase a rămas peste lanul de grâu!

Oamenii de pe câmp s-au adunat și au început să țipe.

Apoi „l-au adunat” și l-au depus în niște coșuri de răchită, după care „l-au vărsat” în coșciug. Mama lui, îndurerată, s-a dus la „țiganca” cu care avusese fetița, care-l blestemase, și i-a spus:

— Tu nu trebuia să-l blestemi, Aurico! că, uite, blestemele tale au putere! Ai o gură rea și cobitoare!... El, parcă înnebunise! Se îmbăta mereu și pornea combina și se plângea la toți că o să moară, așa cum l-ai blestemat tu!... Mereu spunea că el o să moară!... își frângea mâinile mamă-sa, Oxana.

— Eu n-am să mă duc nici la cimitir! El n-a vrut să-mi recunoască fetița! Nici eu n-am să merg nici la mormântul lui! Îl blestem și-n groapă! N-a vrut să se-nsoare cu mine pentru că sunt țigancă! Dar când și-a bătut joc de mine de fată mare, atunci nu eram țigancă? Zicea că sunt frumoasă... Blestemat să fie!...

— Aurico, mamă, spuse Oxana, blestemele tale au putere! Ca să nu mai fie de acum înainte vreo nenorocire, să-mi dai fetița, s-o cresc eu! Dacă mi-a murit băiatul, măcar să-mi cresc nepoțica! Iartă-l, mamă, măcar acum! hai să mergem la mormântul lui, ca să-l ierți! Să nu fie afurisit și pe lumea cealaltă! Să nu mai cadă vreo năpastă peste noi! O să cresc eu copila!...

— Eu, fetița nu ți-o dau! Eu nu am cu ce s-o cresc, dar am să muncesc! Cum m-a crescut mama pe mine, lângă șapte frați, pot s-o cresc și eu pe ea! Eu nu voiam pensie